

Aplicació dels SIG al monitoratge ambiental

SIG aplicat a la xarxa del Pla de Seguiment de Ropalòcers

FERRAN PÁRAMO

març del 2002

Projecte Final del Màster en Tecnologies de la Informació Geogràfica

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
**Direcció General de Patrimoni Natural
i del Medi Físic**

Departament de Geografia
Universitat Autònoma de Barcelona

Estructura de la presentació

- 1) Descripció del Pla de Seguiment de Ropalòcers de Catalunya (CBMS)
- 2) Definició del Sistema d'Informació de la xarxa del CBMS
- 3) Resum de les tasques realitzades
  - a) Construcció de la base cartogràfica
  - b) Anàlisi espacial
  - c) Aplicatiu de consulta i explotació cartogràfica

1. Descripció del Pla de Seguiment de Ropalòcers de Catalunya (CBMS)

Definició

El CBMS (Catalonian Butterfly Monitoring Scheme) és el programa de seguiment de les poblacions de papallones diürnes (ropalòcers) com a bioindicadors de l'estat dels ecosistemes terrestres.

Objectius

- 1) Proporcionar informació a escala regional dels canvis que experimenten les poblacions de papallones i detectar tendències que podrien afectar l'estatus d'una espècie determinada
- 2) Monitorar els canvis numèrics en una localitat concreta i, en part gràcies a la comparació amb els resultats obtinguts en altres àrees, determinar l'impacte que suposen els factors locals sobre les poblacions de papallones.

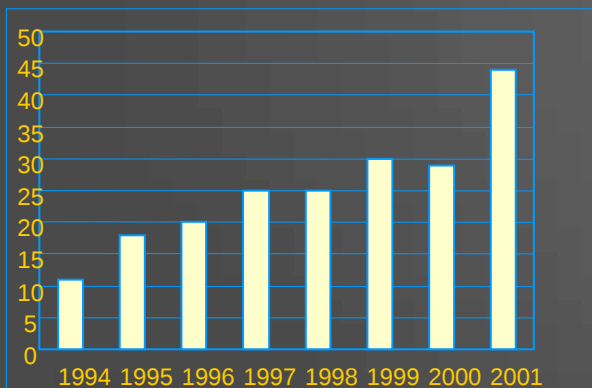
1. Descripció del Pla de Seguiment de Ropalòcers de Catalunya (CBMS)

Metodologia

- 1) Repetició de censos visuals al llarg de transectes fixos, dividits en diferents seccions que es corresponen a hàbitats particulars.
- 2) Els recomptes es fan considerant una franja imaginària de 2,5 m als costats i 5 m per davant de l'observador.
- 3) Els mostratges es fan al matí, un cop per setmana i durant un període oficial de 30 setmanes (entre març i setembre)
- 4) A final de temporada per cada transecte i espècie es calcula un índex anual d'abundància que permet estudiar les fluctuacions poblacionals entre anys successius.

1. Descripció del Pla de Seguiment de Ropalòcers de Catalunya (CBMS)

Evolució i estat actual de la xarxa del CBMS

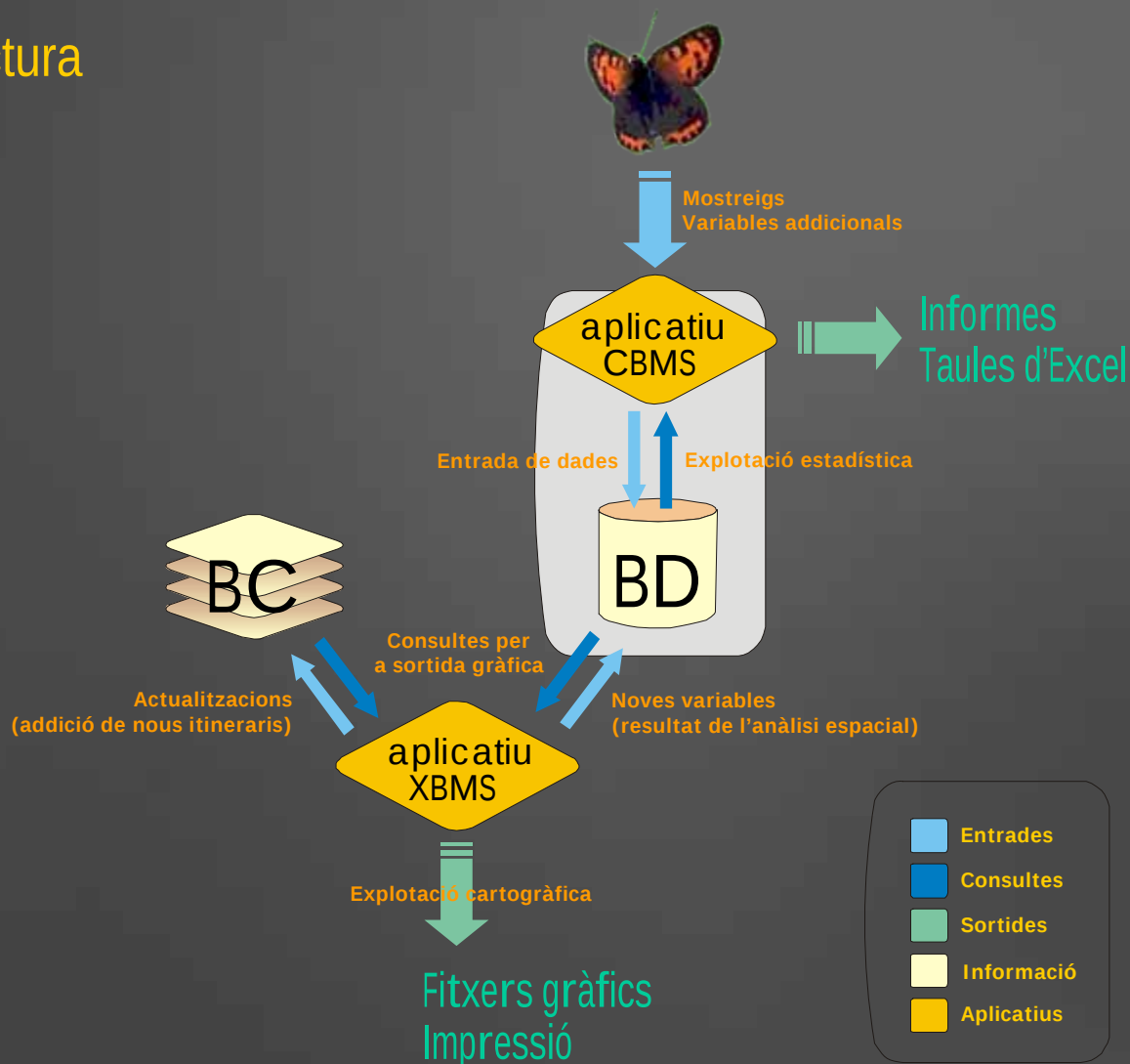
Evolució del nombre d'estacions des de l'inici del projecte (gràfic) i sèrie temporal de les diferents estacions que forma o han format part de la xarxa (mapa)

• 1 any
2 - 5 anys
6 - 10 anys
> 10 anys

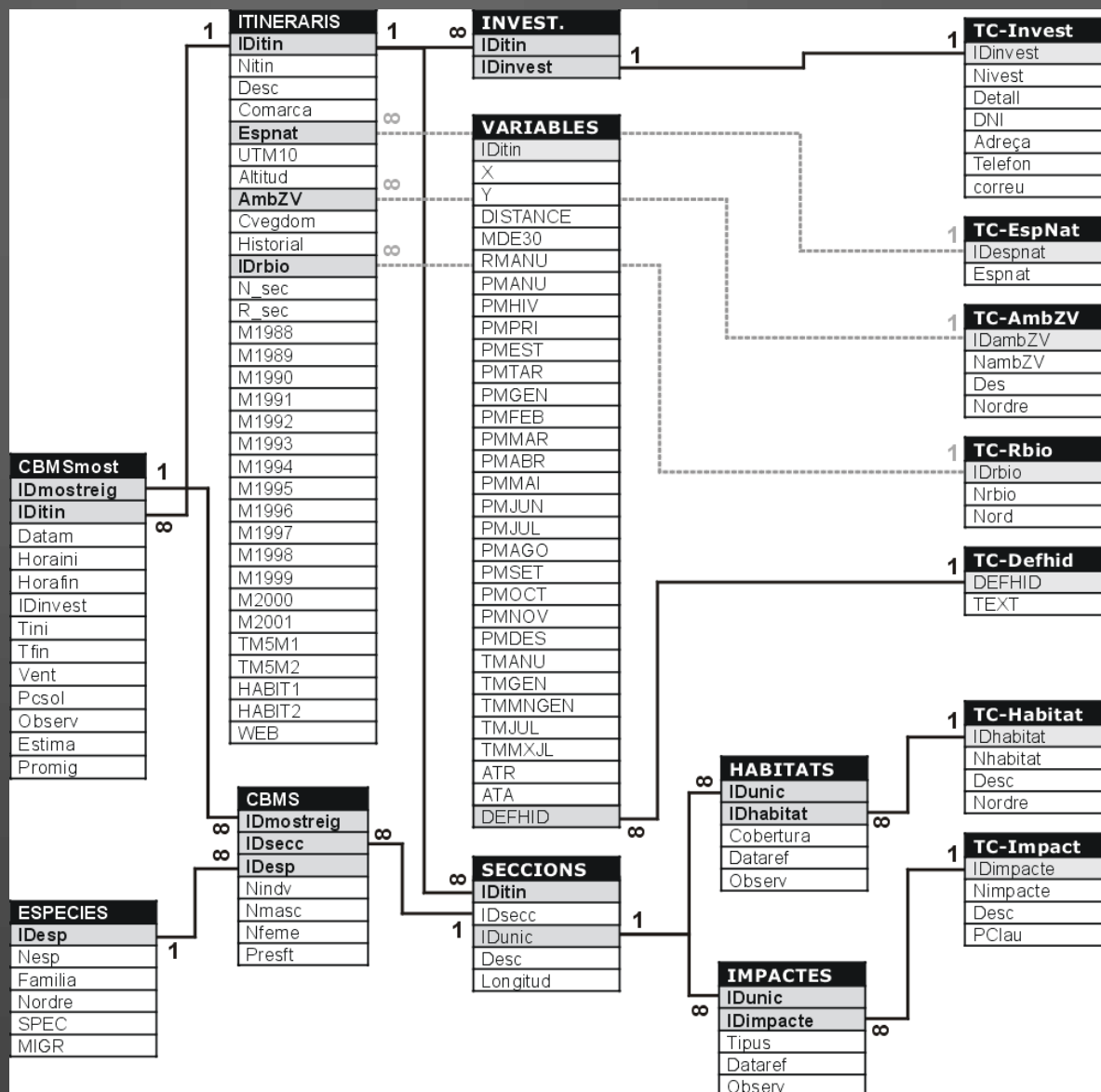
2. Definició del Sistema d'Informació de la xarxa del CBMS

Estructura

2. Definició del Sistema d'Informació de la xarxa del CBMS

Disseny conceptual de la base de dades

Construcció de la base cartogràfica

Conèixer amb exactitud la localització dels itineraris per tal de poder georeferenciar les observacions i realitzar anàlisis espacials precisos.

3a. Construcció de la base cartogràfica

Digitalització

Estructuració topològica

1) arcs

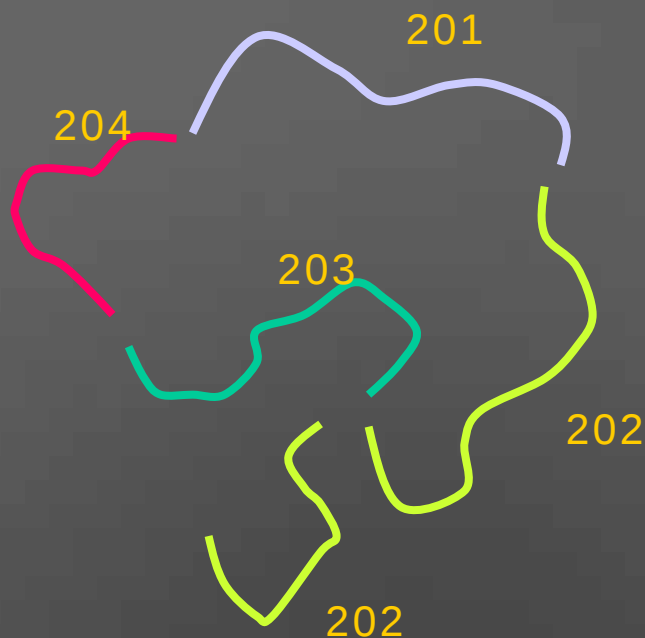

3a. Construcció de la base cartogràfica

Digitalització

Estructuració topològica

- 1) arcs
- 2) rutes: seccions

3a. Construcció de la base cartogràfica

Digitalització

Estructuració topològica

- 1) arcs
- 2) rutes: seccions
- 3) rutes: itineraris

3a. Construcció de la base cartogràfica

Digitalització

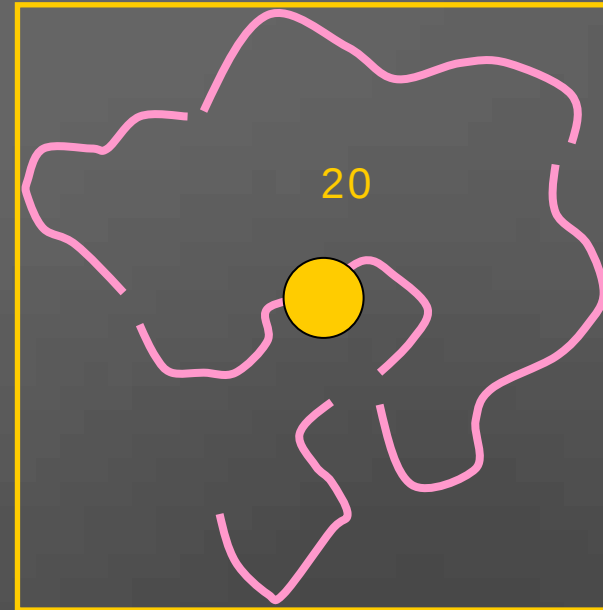
Estructuració topològica

- 1) arcs
- 2) rutes: seccions
- 3) rutes: itineraris

Generalització

- 1) Obtenció de la cobertura de punts

Metadades

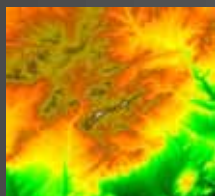
Anàlisi espacial

Caracteritzar els diferents itineraris amb paràmetres geogràfics, climàtics i ecològics que permetin extendre les possibilitats d'anàlisi de les dades observacionals.

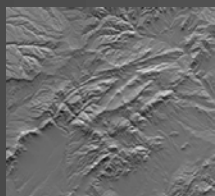

3b. Anàlisi espacial

Bases cartogràfiques utilitzades

1) Model Digital del Terreny (30 x 30 m)

2) Atles Climàtic Digital de Catalunya (180 x 180 m)

3) Atles Climàtic de Catalunya (vectorial)

4) Usos del sòl any 1997 (30 x 30 m)

3b. Anàlisi espacial

Variables geogràfiques

- 1) longitud
- 2) latitud i longitud mitjanes
- 3) distància al mar
- 4) alçada mitjana

Variables climàtiques

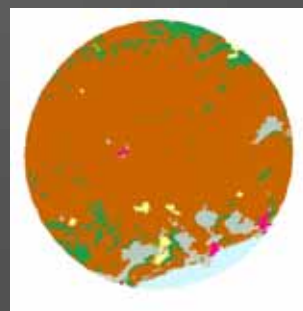
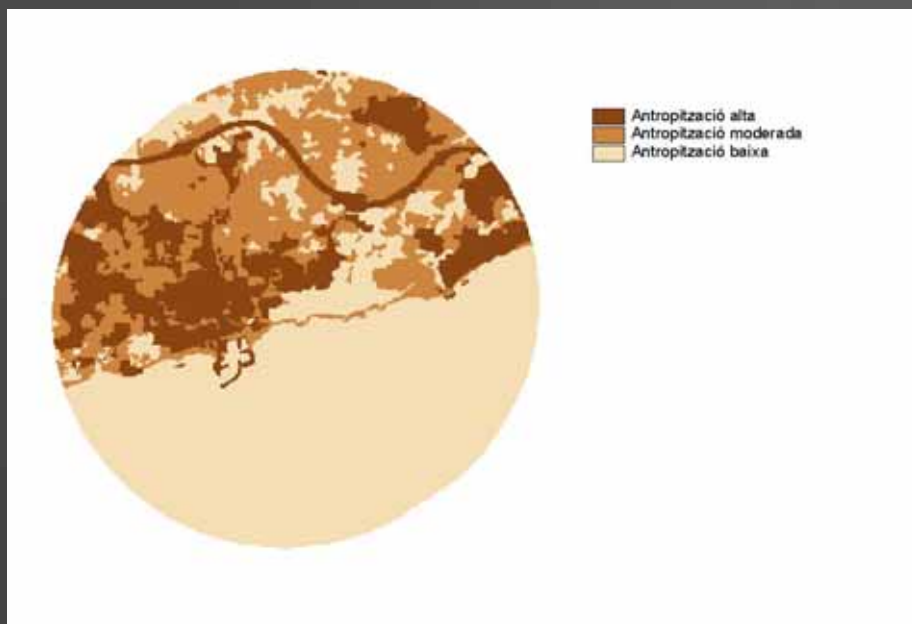
- 1) Radiació mitjana anual
- 2) Precipitació mitjana anual
- 3) Precipitació mitjana estacional
- 4) Dèficit hídric
- 5) Temperatura mitjana anual
- 6) Temperatura mitjana de gener
- 7) Temperatura mitjana de juliol
- 8) Amplitud tèrmica

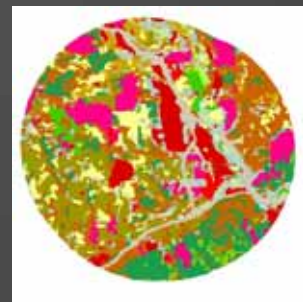
3b. Anàlisi espacial

Estructura del paisatge

- 1) Diversitat d'usos del sòl $H = -\sum p_i \log(p_i)$
- 2) Impermeabilitat mitjana (1 - 6)
- 3) Antropització mitjana (1 - 3)

$H = 0,61$

$H = 2,30$

3b. Anàlisi espacial

Resultats

3b. Anàlisi espacial

Resultats

3b. Anàlisi espacial

Resultats

3b. Anàlisi espacial

Resultats

Diversitat d'usos

Aplicatiu de consulta i explotació cartogràfica

Disseny d'un aplicatiu que integri la base cartogràfica amb la base de dades alfanumèriques i que en faciliti tant la consulta interactiva com la representació en forma de mapes i figures

3c. Aplicatiu de consulta i explotació cartogràfica

Definició funcional

- 1) Connexió dinàmica a la base de dades
- 2) Exploració i consulta visual de les dades
- 3) Gestió dels atributs i càlcul de noves variables
- 4) Simbolitzacions simples i múltiples (i estandarització)

“nombre d'espècies detectades per itinerari”

“itineraris dins/fora de PEIN i amb/sense dades per un any concret”

- 5) Explotació cartogràfica

Exportació a formats gràfics (jpg, wmf)

Impressió

bms.apr

Obrir

Exploració i consulta

Explotació cartogràfica

Explorador de la xarxa del CBMS

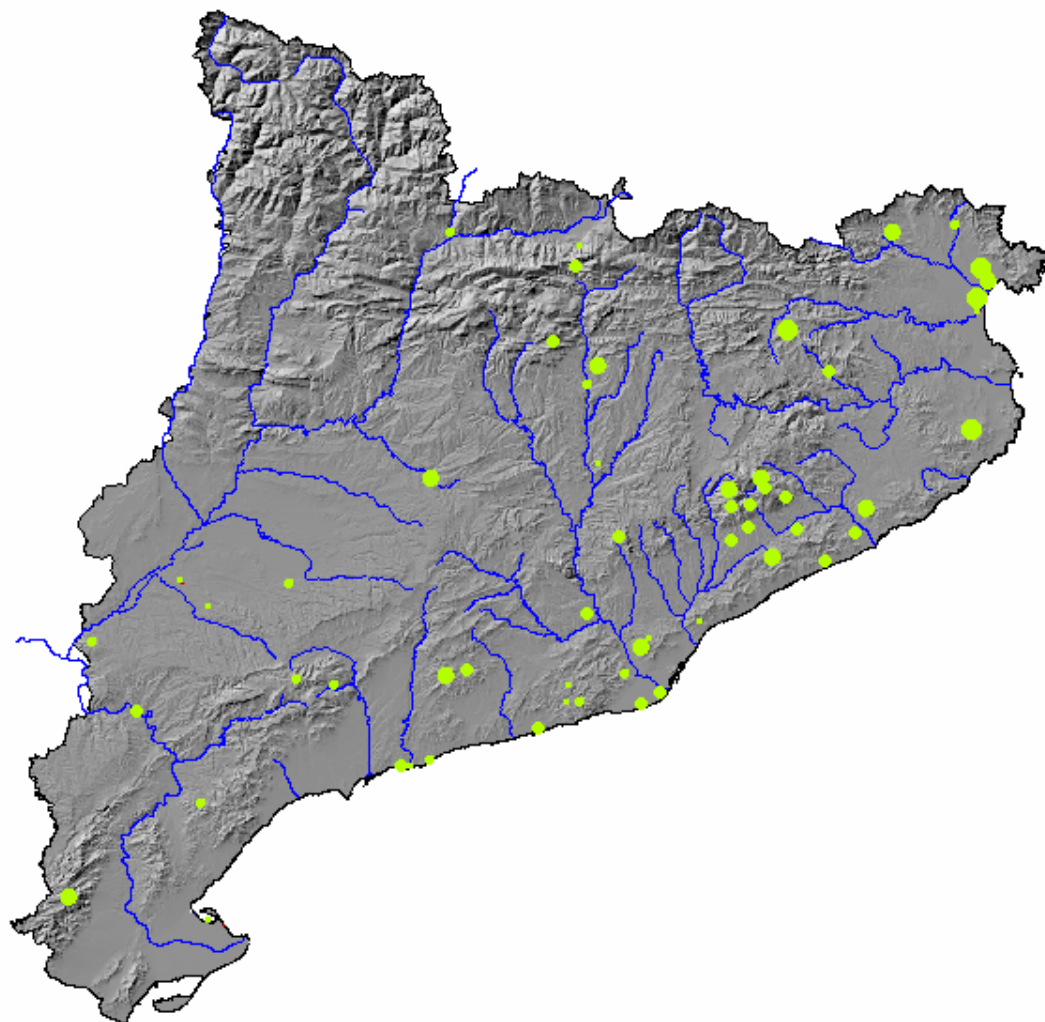

Scale 1:1,815,157

519,006.33
4,505,158.30

Explorador de la xarxa del CBMS

- ☒ Itineraris
  - 5 - 6
  - 7 - 8
  - 9 - 10
  - 11 - 13
  - 14 - 17
- ☐ Codis de secció
- ☐ Codis d'itinerari
- ☒ Seccions
- ☒ Xarxa hidrogràfica
- ☒ Contorn autonòmic
- ☐ Municipis.shp
- ☐ Espais del PEIN
  - Àrea inclosa en el PEIN
- ☐ Regions biogeogràfiques
  - Alta muntanya alpina i subalpina
  - Muntanya mitjana eurosiberiana
  - Muntanya mediterrània culminant
  - Muntanya i terra baixa mediterrànies
- ☒ Ombrejat del relleu

Scale 1:10,545

507,482.92
4,674,667.13

Explorador de la xarxa del CBMS

- ☐ Itineraris
  - 5 - 6
  - 7 - 8
  - 9 - 10
  - 11 - 13
  - 14 - 17
- ☒ Codis de secció
- ☒ Codis d'itinerari
- ☒ Seccions
- ☒ Xarxa hidrogràfica
- ☒ Contorn autonòmic
- ☐ Municipis.shp
- ☐ Espais del PEIN
  - Àrea inclosa en el PEIN
- ☐ Regions biogeogràfiques
  - Alta muntanya alpina i si
  - Muntanya mitjana eurosi
  - Muntanya mediterrània c
  - Muntanya i terra baixa m
- ☒ Ombrejat del relleu

Gestió d'atributs

☒ Generals

- ☐ Codi d'itinerari
- ☒ Nom d'itinerari
- ☐ Numero de seccions
- ☒ Comarca
- ☐ UTM 10x10
- ☐ Comunitats vegetals dominants
- ☐ Espai Natural

☒ Sèrie temporal

- ☒ 1994
- ☒ 1995
- ☒ 1996
- ☒ 1997
- ☒ 1998
- ☒ 1999
- ☒ 2000
- ☒ 2001
- ☒ Total anys

☒ Variables geogràfiques

- ☒ alçada mitjana
- ☒ distància al mar
- ☒ coord x
- ☒ coord y
- ☒ longitud

☒ Variables climàtiques

- ☐ Radiació mitjana anual
- ☐ Precipitació mitjana anual
- ☐ Temperatura mitjana anual
- ☐ Temperatura mitjana de le
- ☐ Temperatura mitjana de le
- ☐ Amplitud tèrmica relativa
- ☐ Amplitud tèrmica absoluta
- ☐ Dèficit hídric

☒ Estructura del paisatge

- ☒ Diversitat d'usos del sòl
- ☒ Impermeabilitat mitjana
- ☒ Antropització mitjana

☒ Càlcul de noves variables

Índexs Anuals

Acceptar

INDEX ANUAL

☒ ANY1996
1997
1998
1999☒ ESPÈCIEAricia cramera
Brintesia circe
Cacyreus marshalli

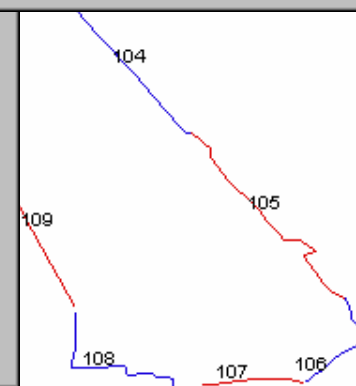
calcular nou camp

1996_Aricia cramera
1996_Inachis io
global_Inachis io
1995_global

seleccionar tots

borrar

ACCEPTAR

Obrir

Exploració i consulta

Explotació cartogràfica

Explorador de la xarxa del CBMS

Nou document

☒ MAPA☐ FIGURA

Acceptar

Nou document

Escriu un nom per al nou mapa

OK

numero de seccions

Cancel

Cartografia de referència

legenda | activació

2508 ☐ Codis d'itinerari

☒ Itineraris

☒ Àrea ampliada

☒ Hidrografia

☐ PEIN

☒ Reg. biogeogràfiques

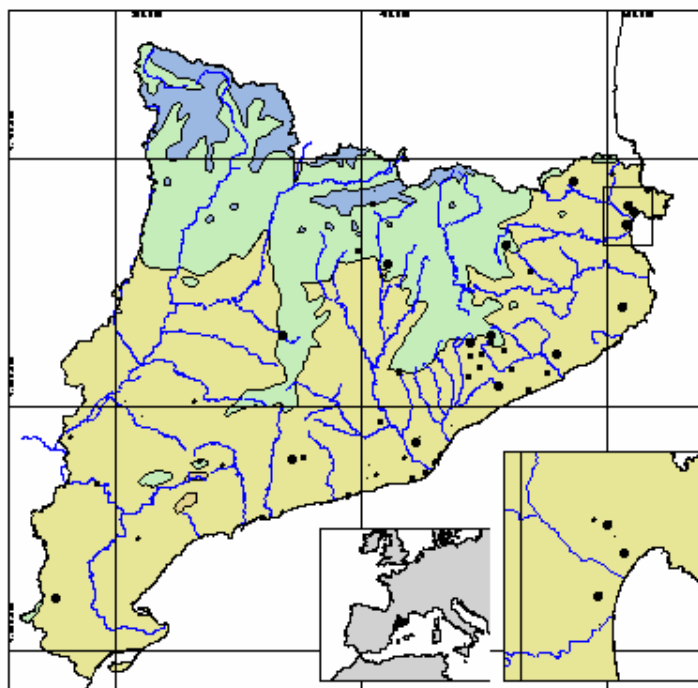
☐ Relleu

Mapa de situació

Logotip DMA

Logotip CBMS

Estacions de la xarxa catalana del BMS

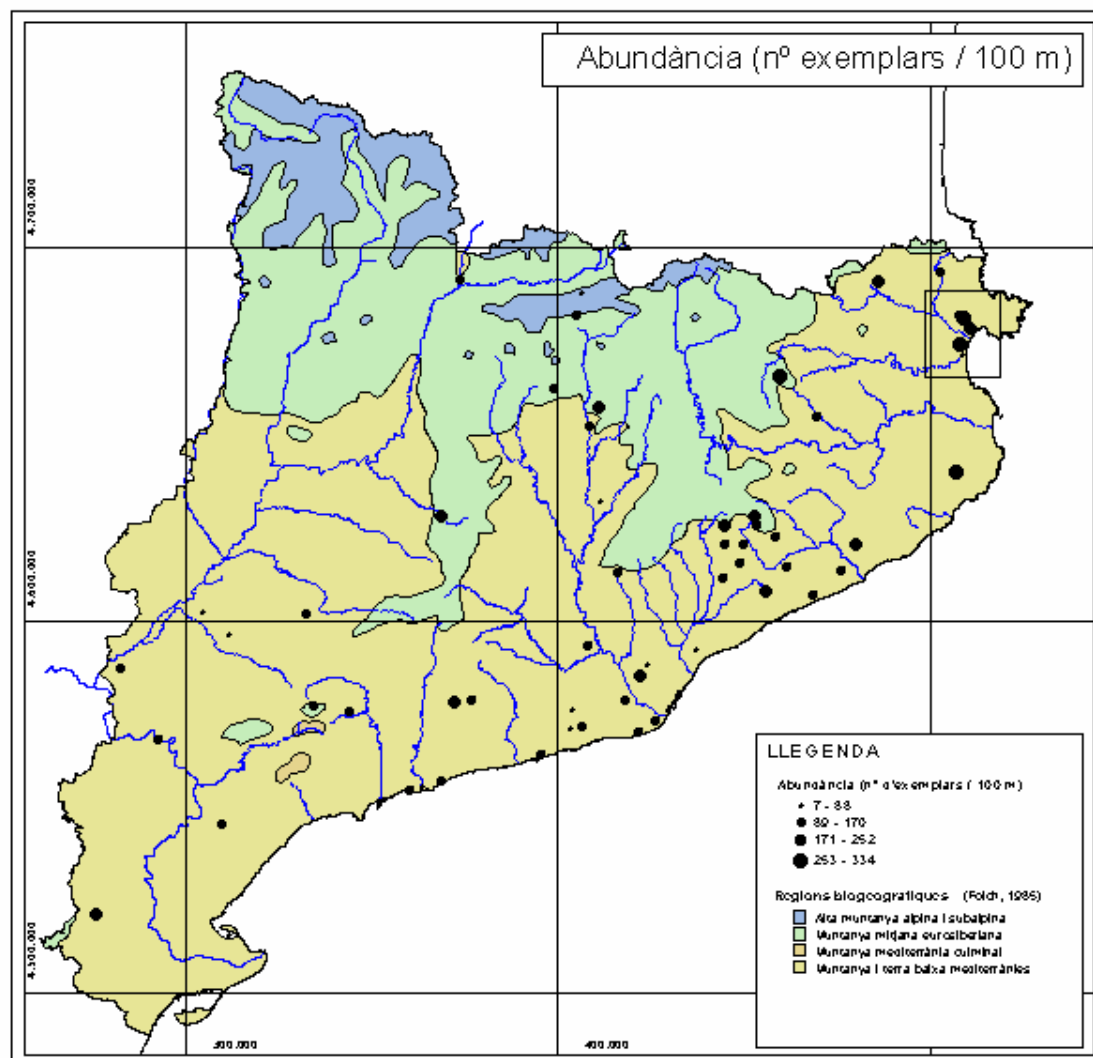

ESTACIONS

1.-El Cerdà	21.-Turo de les Fumades	41.-Mas de l'Alfons
2.-La Ribera	22.-Clot de l'Alfons	42.-Girona
3.-Vall de	23.-Clot de l'Alfons	43.-Torà
4.-Catalunya	24.-Clot de l'Alfons	44.-Tortosa
5.-Girona	25.-Clot de l'Alfons	45.-Olella
6.-Flaç	26.-Vall de l'Alfons	46.-Torredembarra
7.-El Riu de l'Alfons	27.-Riu de l'Alfons	47.-Gual de l'Alfons
8.-Car Fàbri	28.-Pla de la Colla	48.-Sabadell
9.-Car Fàbri	29.-Pla de la Colla	49.-Sant Sad
10.-Car Fàbri	30.-Pla de la Colla	50.-Tall de l'Alfons
11.-Sant Sad	31.-Turo de les Fumades	51.-El Riu de l'Alfons
12.-El Riu de l'Alfons	32.-Car Fàbri	52.-Gual de l'Alfons
13.-Car Fàbri	33.-Car Fàbri	53.-Vall de l'Alfons
14.-La Ribera	34.-Car Fàbri	54.-Rabosa
15.-For de l'Alfons	35.-Mas de l'Alfons	55.-Cerdà
16.-Clot	36.-Clot de l'Alfons	56.-Gual de l'Alfons
17.-La Ribera	37.-Vall de l'Alfons	57.-Sant Sad
18.-Torredembarra	38.-Pla de la Colla	58.-Car Fàbri
19.-Car Fàbri	39.-Pla de la Colla	59.-Pla de l'Alfons
20.-Turo de les Fumades	40.-Sant Sad	

LEGENDA

- Itineraris**
- 5 - 6
  - 7 - 8
  - 9 - 10
  - 11 - 13
  - 14 - 17
- ☒ Turo de les Fumades
- ☒ Espais del PEIN
- Regió biogeogràfica (F. d. d. 1964)**
- Regió mediterrània alba i subalpa
  - Regió mediterrània subalpa
  - Regió mediterrània subalpa
  - Regió mediterrània subalpa

Aplicació dels SIG al monitoratge ambiental

SIG aplicat a la xarxa del Pla de Seguiment de Ropalòcers

FERRAN PÁRAMO

març del 2002

Projecte Final del Màster en Tecnologies de la Informació Geogràfica

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
**Direcció General de Patrimoni Natural
i del Medi Físic**

Departament de Geografia
Universitat Autònoma de Barcelona

